

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közli a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

ES

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ezelőtt Gedeon és Tsa) nyomdája. Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetési újak, hirdetések, nyitlerek és reklamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytözsdejében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kapható.

Pellagra.

Istennek egy újabb csapásáról, egy veszedelmes betegségről van szó. Eddig csak szórványosan fordult elő ez a betegség, de féltő, hogy az aratási munkák befejeztével a szegény nép nyomoráról nagyon szomorú képet kapunk.

Azonban mielőtt hozzászólnánk, az ország egyes részein kiütött pellagra-betegségről idézzük a vizsgálatra kiküldött orvosszakértők hivatalos jelentését.

Ez a hivatalos jelentés a belügyminiszternek adatott be. Kár érte, hogy nem a tarifa felett tanácskozó urak elé terjesztették. Mert ez a jelentés egy különös betegségről szól és megdöbbentően alapos feltüntetése az egykor tejjel és mézzel folyó ország mai gazdasági állapotának. Szinte hihetetlen, hogy a magyar Kánaánban ily állapotok vannak, még pedig nem egy pontján az országnak. Akár csak a legsötétebb Afrikának valamely Isten háta megettől vad vidékéről hallanók ezt a sivár, nyomoruságos állapotot.

Hogy szól, nézzük csak.

Pellagra!

Mi ez? egy különös és veszedelmes bőrbetegség. Az erdélyrészi vármegyékben és szórványosan Biharmegyében is ijesztő mérvben elterjedt.

A kiküldött orvosszakértők jelentésének összege ez:

„Tapasztalataink szerint a pellagra föllépése a lakosságnak majdnem kizárólag tengeriből való elégtelen táplálkozásával hozható összefüggésbe, a mely táplálkozási mód az általunk bejárt községekben a jelen évben a szokásosnál is silányabb a következő okokból: 1. mert a múlt évben a termés általában igen rossz volt; 2. a legtöbb általunk meglátogatott községben három év óta sertésvész uralkodik; 3. a juhállomány mértely miatt nagy veszteségeket szenvedett. Ily módon a lakosságnak télen át egyáltalán nem volt hustápláléka. Súlyosbította a helyzetet a tavalyi esős év óta nagy mértékben uralkodó malária.“

Urak, tarifakészítő bölcsek, közös vámterület bálványozók, osztrák érdekeket legyezetők, magas politikán lovagló: hallják-e ezt a különös jelenséget, hogy nagy Magyarországnak nem egy vár megyéjében, — hanem vármegyéiben kizárólag tengeriből való elégtelen táplálkozás folytán egy veszedelmes ragály keletkezett!

Épen jókor jön e jelentés, midőn ismét halljuk az aggodalom hullámain, nem is tudjuk hogy mondani, a zsebkirályok jajgatását: hogy ha önálló vámterület lenne Magyarország, ki enné meg az ő buzájuk kenyerét, — marhájuk husát? Mert azt az osztrák népnek kell megenni. Ha pedig ők meg nem eszik, akkor a malaczkoknak kell kiönteni? Dehogy. Idebenn maradna részben az országban s az a vidék népe, mely most, mint az erdők vada, talán mohával és elégtelen tengerivel táplálkozik, a polgárosodásnak, főleg az iparművelésnek megnyeretnek s jó pénzen megfizetné a jó buzából süttött kenyeret s néha-néha egy kis húsfelét is keritene asztalára. Ez lenne aztán a hasznos s kölcsönösen gyámolító, okszerű közigazgatás, midőn a gazdasági termények idebenn találhatnak elhelyezést. Annak a népnek, melyet most az elégtelen tengeritáplálkozás folytán egy csunya ragály pusztít, csak az önálló vámterület képes gyári vagy ipari foglalkozást előkészíteni és biztosítani.

Fájdalom, hazánknak óriási területein még ma is inkább félvad, mint polgárosult állapotban tengődő nép tanyáz. Az erdélyi részekből vessük csak tekintetünket Ung, Bereg, Máramaros vármegyékre. Micsoda nyomor, mekkora anyagi és erkölcsi súlyedtség tartja ott félvad állapotban a nép tömegét. Bihar megye lakossága sem uszik a jólétben.

Vajjon Morva- vagy Csehországnak hegyi népessége, ott Magyarország határán, mely ma erőteljes, munkás és vagyonos lakóival a magyar buza és marha fogyasztója: honnan meríti jólétének tápláló erejét? Gyárainak és nagy iparának czikkeivel elárasztotta hazánkat, megölte a mi kisiparunkat, hogy az nagygyá nőni többé nem volt képes. Igaz, hogy ennek fejében fogyasztja a mi buzánkat, az abból süttött pompás kenyeret, fogyasztja marháinkat is. Mig saját népünk tömege elégtelen tengeri táplálkozás folytán csunya, ragályos betegségben sanylik és pusztul.

Urak, tarifakészítő bölcsek, közös vámterület-bálványozók, a kik féltek, hogy az önálló vámterületen nem lesz majd fogyasztó, jobb lenne, ha egy kis kirándulást csinálnátok azokra a területekre, hol a pellagra pusztít s az itt szerzett tapasztalatok alapján talán megérlelődik a minden ország és népnek saját jobbléte felett intézkedő önrendel-

kezési jog tudata, mely nélkül a pellagra szép csendesen elárasztja az egész országot.

A spanyolok által gyarmatilag kezelt és kipusztított Kuba népének megmentéseért s önállósításáért Amerika harcza bocsátkozott. Ott elégtelen táplálkozás folytán éhínségben haltak el az emberek. Az mindegy, akár pellagrának, akár éhínségnek nevezik a halálos betegséget.

Olyan ország nincs, a mely a mi pellagrás népünk megmentéseért kardot fogjon. Nem is kell. Itt vagyunk magunk. Megmentésének kulcsa kezünkben van. De ez a kulcs hamis zárban forog; ha a felett jajgatunk, hogy ha ez ország gazdasági teljes önrendelkezési jogát kezébe veszi: ki fogyasztja el a mi buzánkat, midőn országunknak egyes nagy területein elégtelen tengeri táplálkozás miatt éhen halnak az emberek.

Romlottság.

Nem szívesen foglalkozunk a magyar köztisztviselők törvénybe ütköző s főképen megbecstelenítő cselekedeteivel.

Nem pedig azért, mert minden ilyen eset országunk és nemzetünk erkölcsi reputációjának válik ártalmára.

És ártalmas legfőképen akkor, a midőn az ilyen esetek elszaporodnak és a világ minduntalan kap anyagot arra, hogy róluk beszéljen és erkölcsi tekin- telyüket meghurezolja.

Az a félmillió sikkasztás, mely legutóbb Aradon történt s mely napok óta foglalkoztatja a közvéleményt, szintén azok sorába tartozik, a melyek bizony nem nagy épülésére szolgálnak a jobb érzésű embereknek s nem nagy dicsőséget hoznak az országunkra.

Jobb szeretnők, ha ilyen dologgal egyáltalán nem kellene foglalkoznunk, de ha már amugy is tele van az egész ország s ma már a külföldi sajtó is bő tudósításokat hoz e szenzációs esetről, akkor mi sem zárkozhatunk el attól, hogy véleményünket elmondjuk róla.

Mindenesetre csak sajnálkozunk kell a felett, hogy ilyenféle hírességek Magyarországon fordulnak elő.

Eddig is voltak ugyan nálunk ilyen-szerű kisebb-nagyobb esetek, de mindenezeket nagyban elhomályosították a külföldi ugynevezett nagyszabású bűn- esetek.

Nem dicsekvésből, de bizonyos szégyenérzettel teszszük, a mikor kijelentjük, hogy e téren is maholnap lépést tartunk a külfölddel.

Ez az aradi félmillió sikkasztás, melyet a vármegye egyik hűtlen tisztviselője követett el, bizonyára a nagyobb-szabású bünesetek közé tartozik. Ezt már ahhoz értő ember követte el.

Nagy ügyességet tanusított e bűnös tüzelemben annyi bizonyos, s a kiből ilyen talentum van, talán tisztességes módon is nagy dolgokat tud vele végezni.

Am az ilyenfajta egyéni tehetségben s főleg az ilyen tehetség munkájában nem sok örömünk telhetik.

De még az országnak sem nagy dícséretére szolgál, ha ilyen tehetségek ily módon érvényesülhetnek ebben a mi országunkban.

Nekünk, mint fejlődésben lévő kiscsacsioknak, arra volna szükségünk, hogy minden jóra való tehetség igaz uton járjon és tisztességes munkát végezzen.

Ebből a szempontból most arról kell gondolkoznunk, hogy mi módon védekezhetünk a Krivány-féle existenciák veszedelmes pusztításai ellen.

Legközelebb fekvő eszköz természetesen a közpénzek kezelőinek szigorubb ellenőrzése.

Mindenesetre a legtöbb ilyen sikkasztásnak a szülő oka a *lanyha ellenőrzésben* keresendő. Másik baj a tulhajtott bizalom a közpénzek kezelőivel szemben.

Aradon, a vármegyei árvaszéknél is ez tette lehetővé Krivány gyámpénztárosnak azt, hogy negyedmilliót meghaladó árvapénzt elemeljen és a saját szükségletére használja fel.

Hát kétségtelen, hogy a folyamatba tett bűnügyi processus rendén úgy a sikkasztó, ha megtalálják, valamint az el-

lenőrzést így teljesítő közegek elveszik a büntetésüket.

De hát mi lesz ezzel jóvá téve?

Megkerül tán egy része az elsikkasztott összegnek.

De a dolog ezzel nem lesz megreperálva.

Mindenesetre arra kell az eset kapcsán a közpénzek kezelőinek ellenőrzésével megbízott közegeknek törekedniök, hogy az ellenőrzést mindenkivel szemben és minden esetben a legteljesebb szigorral teljesítsék.

Az aradi eset tán arra alkalmas lesz, hogy felnyissa az emberek szemét és rászoktassa őket arra, hogy bizalom helyett az ellenőrködés szigorú teljesítésében kell keresni főkötelességüket.

*

Hát ez az ellenőrzés-hiány pedig nem az aradi főispán hibája csupán, hanem a *rendszeré*.

Azé az aljas, gyalázatos rendszeré, melynek alapja nem a tisztesség, a becsület, a hazafiság, a jellem, a tudás, hanem a korteskedés, a talpnyalás, a jó modornak nevezett rüpkéség, eredménye pedig, hogy a jó kortes, talpnyaló rüpkök ellen csak akkor adják ki az elfogatási parancsot, mikor az már boldog Amerika ígéretföldje felé kifeszített vitorlakkal hajókézik.

Hogy *Bács* Nándorok, *Krivány* Jánosok fejlődhessenek, ahhoz szükség van egy olyan mocsárra, melynek vizét *Tisza* Kálmán óta minden kormánya szándékosan poshasztotta a politikai korrupciónak bevezetett ocsmány kloakájával.

A közigazgatás államosítása — részletekben.

— Mese a kis borjuról és nagy ökörről. —

Értesülést kaptunk, biztos és határozott helyről, hogy a kormány nagyban dolgozik

a közigazgatás államosításán. És bizik legényerejében, hogy mielőbb meg is v lósitja azokat, de csak — *részletekben*.

Magunk valljuk, hogy az országhelyettesítés és országigazgatás oly főfontosságú tényezőjének, mint a közigazgatásnak alapjában való megváltoztatása, sem egy, sem két, sem három nap munkája, emberöltők, komoly emberek tudása, akarata és képzettsége kell ahhoz, hogy századok hagyományai átformáltassanak a korhoz megfelelőbbképpen.

Azért kevés is a mi bizalmunk a Bánffy-kormány ezen téren elérendő sikereihez, mert nála mind a férfi komolyságát, mind magas képzettségét hiányozni látjuk, csak az akaratosság, erőszakos makacsság az, mi bőven találatik benne, mint minden fejletlen, éretlen surbankó legényben.

Nem arról akarunk most szót szaporítani, mennyire szükséges a közigazgatás államosítása, vagy nem? Ezen kemény kókuszdióknak a megtörését reabizzuk más keményebb fogu elmékre, csupán foglalkozni akarunk azon móddal, melylyel ezt a magas Bánffy-kormány elakarja érní és a mely eszünkbe juttat minékünk egy rég ősmert példázatot a kis borjuról és a nagy ökörről.

Mindjárt reátérünk.

Előbb azonban nézzük a jelenleg fentálló közigazgatási rendszert, mi az? Egy gordiuszi csomó, melyet részletekben megoldani nem lehet, csak a világhódító zsenik hatalmas, biztos, öntudatos kardvágásával.

Mivel azonban a Bánffy-kormány jogászai örökösen ingoványos alapon inognak, és sem erőt, sem biztonságot nem éreznek e kardcsapás megejtéséhez, azért akarják azt részleteiben megoldani, gondolván, hogy mire az utolsó boghoz érnek, majd megerősödnek, mint az egyszeri görög ember . . .

Most jön a mese.

Ez a görög ember igen gyöngékaru volt, de szeretett volna nagy dolgok művelése végett megerősödni.

Volt neki egy tehene, mely talán épp aznap kedves tarkaborjut ellett, a mikor a görögünk a fenti gondolatra jött. És az ől szomszédságában egy nagy hegy volt. Felment a hegyre a görög. Sójajtott egyet. De megemberelte magát, és a kis tarkaborjut csak felvette a vállára és felvitte a hegy legtetéjére, majd újból le is hozta. És meg-

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Dülő mentén . . .

*Dülő mentén egy szép estvén
Vadvirágot szedtem én,
Az ég könyve, harmat cseppje
Ringatózott kebelén.
Volt közötté buzavirág,
Akár csak két kék szemed . . .
Feltekinték s nem láttam mást,
Csak siető felleget.
Piros pipacs . . . Hozzányultam,
Széjjel hullott hirtelen . . .
Ilyen volt a te szerelmed,
Ilyen muló, hirtelen!
Mit jelent a sárga virág,
Súgta sötét sejtalem . . .
Te miattad hűtlen kis lány
Megreped majd kebelem!
De a mező oly zöldelő . . .
Majd meggyógyul, a mi fáj!
Hiszen van még a világon
Annyi . . . annyi szép leány . . .*

Nagy Ferencz.

Öt év után . . .

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Irta: *Carolus*.*

. . . Az üde reggeli szellő meg-megmozgatja a lombokat; a százados tölgyek levelei harmonikus zizegéssel hajolnak össze, fel-felriasztva a csattogó, piczi madárkakat, az erdő vidám poétáit.

. . . Virágok illata szállong. Sugár kupolájáról kaczeran nevet le a nap, aranysugarai a még harmatos virágok kelyhén édelegnek s vidáman játszadoznak a kis hegyi patak kigyózó, fodros habjain.

Egy fiatal ember gondolatokba merülve halad az utszéli fák árnyai alatt. Ő is érez valamit abból az elragadtatásból, mi nyári reggelenként lebeg a tájék fölött, mintha a lélek a kis madár dalával emelkednék fel az ég felé . . .

Oly jól esik fáradt lelkének elmerengeni a természet szabad ölén, a hol nincs láрма, elnémul a zaj, a hol csak a madarének és lombsusogás magasztos harmóniája tölti be a léget . . .

Valamikor nagyon kedves volt lelkének ez a hely . . . egykor . . . öt év előtt . . .

* Mutatvány szerzőnek „*Karozolatok*” című kötetéből. — Lásd jelen számunk „Irodalom és művészet” rovatát.

Öt éve már, midőn utóljára gyönyörködött itt a kis madárkák dalában s hallgatta a méhek zümmögését „ő” vele . . .

Akkor lelke olyan nyugodt, olyan könnyű volt, mintha örökös boldogság lenne előtte az élet.

. . . Azóta a gyenge bimbóból, az aranyos kis leányból fakadó rózsá lett . . . a rózsát pedig szeretik a pillangók, különösen, ha ilyen pompás helyre van ültetve, erdő közepébe . . . Hátha e rózsá is szereti a pillangót? . . .

Öt év óta nem hallott felőle semmit . . . hosszú idő, azóta sok minden megtörténhetett, azóta a kis barna leány gyönyörű hajadonná lett.

. . . Öt év után most újból itt van; vágya teljesült; viszontláthatja őt, kit mindig glória-fénnyel övezett lelkében.

. . . Hirtelen megállt. Valami balsejtelem fogá el lelkét: hátha oly hosszú távollét után az imádott angyal elfeledte őt? Hátha kegyeibe már egy másik, egy nálánál szebb, jobb jövőt ígérő tolta fel magát mézemasos beszédével? . . .

Pedig szerette szenvedélye egész erejével és lángolásával, rajongott érte, odaadta volna élete minden üdvét, egy hosszú élet minden gyönyörét, hogy a magáénak mondhasssa őt . . .

tevé ezt mindennap, mignem a kis tarka borju rendkívül nagy ökör lón és a görög pedig a legerősebb ember az egész hegy-völgyes Görögországban.

Ehhez hasonló görögstiklin gondolkoznak most, tervezgetnek most a Bánffy kormány bölcsei, a kik, mint a görög a kis tarka borjuval, hasonlólag akarnak elbánni a közigazgatás óriásának államosításával. Hogy aztán majd ha erejük megedződik hozzá, elbánhassanak a rendkívül nagy ökörral is.

Megérjük-e ezt az időt? Megérik-e ők azt az időt? Azt csak görög kalendáriumból lehetne kiszámítani, ilyen felett pedig mi nem rendelkezünk, de talán Bánffy urék sem? A kik értesülésünk szerint legelőbb a rendőrséget akarják államosítani, azután a számvévi hivatalokat, de mivel ezenfelül már erejükön felül valóknak érzik a munkát, itt megállanak s görög praktikával úgy próbálnak segíteni, hogy a többi főbb közigazgatási hivatalokat nem államosítják, hanem ide majd életfogytiglan tartó időre választják be az urakat. Ezt pedig azzal okadatulják, hogy ezen más hivatalok a városok vagyonának a kezelői lévén, ha ezeket is államosítanák, a városok vagyonáért is a kormányoknak kellene a felelősséget elvállalni, ezt pedig egyelőre kerülni akarják Bánffy urék, a kik ma még mindig csak a kis tarkaborjunál tartanak és a részletagadásból van formálva még a politikájuknak a szent kátéja is.

Paulus.

A minoriták rendszabályozása.

— Forrongó szerzetesrendek. —

A Rómából küldött új, szigorított rendszabályok folytonos forrongást okoznak a ferenczrendiek zárdáiban. A magyarországi rend tagjai közül tömegesen lépnek ki s nem egy helyen még a provinciális is kilép a rendből.

Ez a forrongás most kezd átszállani a francziskánusokkal rokon rendre: a *minoritákra*. Ez már sokkal közelebből érdekel bennünket, mivel a magyarországi minorita-rend leghatalmasabb háza Miskolczon van.

Az az áramlat, mely a tavasszal indult ki ismét Rómából, hogy megrendszabályozza

a ferenczrendieket, nem új. Még a nyolczvanas évek elején keletkezett, de sikert elérni azóta nem tudott s igen kétséges, fog-e most is tudni? *Flemming* Dávid, a pápától kiküldött szerzet-generális, pár hó előtt mindent elkövetett, hogy a rendszabályokat a tagokkal elfogadtassa, de a kísérlet sikertelen maradt. A teljes vagyontalansághoz, kolduláshoz, fapapucshoz és szőröcsuhához — szóval a középkori renchez — nem hajlandók a művelt francziskánusok visszatérni.

Most pedig az a meglepő hír érkezik Rómából, hogy a megrendszabályozást a *minoritákra is ki fogják terjeszteni*, bár kissé enyhébb alakban. Ez enyhébb alak alatt az értendő, hogy a minoritákat nem kívánják rögtön most a szigorú rendszabályok közé szorítani, csak az ezental belépő, új rendtagokra terjesztik azokat ki.

Képzeltető milyen megdöbbenést keltett ez a hír a minoriták körében s a miskolczi *rendház* tagjai között is. Annál hihetlenebb és feltűnőbb pedig a dolog, mert a mikor a ferenczrendiek ellen a háború megindult, ez *alól a minoriták direkt — expressis — ki voltak véve*. Az ő megrendszabályozásuk *kifejezetten* kívül esett a terven.

De a minorita-rend törvényei alapján *nem is lesz lehetséges a terv keresztülvitele*. A ferenczrendiektől ugyanis el lehet venni vagytonukat s rá lehet őket szorítani a szigorú életmódra, mert konstitúciók ezt megengedik, sőt egyenesen parancsolják is a teljes szegénységet és a szigorú rendszabályokat. A minoriták azonban éppen ebben különböznek a ferenczrendiektől, melyektől származnak. Éppen azért vált ki a minorita-rend a ferenczrendből, mert a szigorú törvényt nem akarta elviselni s az új törvény, melynek alapján ma is létezik, megengedi mindazt, a mit most elkobozni akarnak.

Ez kitűnik a két rend történetéből. A ferenczrendiek szerzetét a XIII. század elején asszisi Szent Ferencz alapította. A rend

óriási arányokban terjedt, de a szerzet alapszabályainak tulságos szigora kezdettől fogva sok belső viszálynak volt okozója és később szakadást is idézett elő. A viszálykodás hosszú sora után ugyanis 1517-ben, X. Leó pápasága alatt, a rend két ágra oszlott. Observantes (szabályt megtartók) maradtak a *francziskánusok*, míg conventuales-ek néven a *minorita-rend* alakult.

A kivált minoriták törvényei sokkal enyhébbek a francziskánusokénál és a *vagyont konstitúciók alapján birhatják*, míg a ferenczrendiek csak jogszokás alapján. Ezekről tehát elveheti a pápa, de a minoritáktól aligha.

Konstatáljuk különben, hogy a rendszabályozásra vonatkozólag a miskolczi minoritákhoz eddig semmiféle hivatalos értesítés *nem érkezett*. Hogy azonban tényleg komoly-e a dolog, az valószínűleg csak az ősszel fog a maga egészében kitűnni, az összes minorita-rendek nagygyűlésén, melyet *Rómában* tartanak s melyen a magyarországi provinciális, *Csák* Cirjék is részt fog venni.

A bicikli adó.

Bizony, bizony vannak, kik már is megirigyelték szép fejlődésnek indult sportukat és mint kiváló fináncz-zenik, nem tudnak szellemesebb és praktikusabb jövedelemforrást kitalálni, mint a kerékpározás megadóztatását. És teszik azt azon hangzatos jelszó alatt, hogy a fényűzést, vagyis a vagyonos osztályt meg kell adóztatni.

Sajnos, a kerékpározás míg a nyugati államokban már évek óta forgalmi eszköz és mint az összes társadalmi osztályok egyik kiváló szórakoztató sportja általános elterjedésnek örvend, addig nálunk a bicikli csak most kezd tulajdonkép hódítani és némely jelentőségre szert tenni. A magyarok ősei lovon vándoroltak a jelenlegi hazába és még most is a lovak iránti előszeretettel mélyen gyökerezik a magyar ember természetében.

És még sem merete ezt akkor megmondani, nem volt bátorsága hozzá . . . eltávozott, elváltak egymástól a nélkül, hogy biztosak lettek volna egymás kölcsönös szerelmében . . .

Bohó ábrándokkal telve haladt előre. Már nem messze volt a nyári laktól. Néha-néha tavoli, elhaló kaczagás ébresztette fel megrengéséből. Olyan ismerős volt előtte ez a hang, mely egyszerre felujtá szívében a mult édes emlékeit . . . Az ő kedves arczát látta a zizegő faleveleken, az ő szédítő mosolyát vélte feltalálni mindenütt, a hová tekintett . . .

Vajjon az ő lelke felvidámul-e a viszontlátáskor? . . . Vajjon él-e még szívében egy-egy vidám, mosolygó szála az emlékezetnek? . . .

. . . Azon vette észre, hogy a nyári lak elé ért. Minden ugyanaz, mint öt év előtt . . . a kis virágos kert, amott a ház végében a lugas . . . minden ugyanaz, mint volt azelőtt . . .

Midőn meglátták, hirtelen nem ismertek reá. Öt év alatt sokat változott, az akkor még serdülő ifju meglett férfi lett.

Szívesen fogadták, örültek is a viszontlátásnak, de nem úgy, mint a hogyan ő elképzelte azt magában, merész phantasiával . . .

Az ebédnél elmés ötletekkel mulattatta a társaságot a nélkül, hogy elárult volna valamit abból, a mi lelkében véghez ment.

Hatan ültek az asztalnál . . .

A leány kedves, nyílt arczával gyakran tekintett reá s kimondhatatlanul bántotta szívét, hogy ez az ember, kit öt év előtt oly érzékeny, ideális, gyöngéd gyermeknek ismert, most rideg gúnnyal tekint minden emberi érzést s kedvét találja abban, ha gúnyolhatja önmagát.

. . . Önkéntelenül elkomorodott. Az ifju kezdé magasztalni az agglégény-életet.

Mily dicső az! Az ember szabad, mint a madár, cselekvésében nem gátolják meg bizonyos gyöngédnek nevezett női nemek s aztán kevesebb utánjárással szerezhet meg minden élvezetet, ha pedig meghal, nem sajnálja senki . . .

. . . Nem sajnálja senki . . .

A leányra kétszeresen hatottak e szavak. Az ifju kezdé az életet olyan értéktelen valaminek tekinteni, a mit le sem érdemes rázni. Lehet, hogy egy nő viszontszerelme megváltoztatta volna ezt a nézetét, de mit tapasztalt? Hogy ez az egyetlen már talán másé . . . mert sehogy sem tetszik neki annak az asztal végén ülő fiatal embernek a bizalmas viselkedése . . .

S most már talán számára nincs is egyéb, mint hogy csalódott szerelmét szívébe

rejtse s gúnnyal, humorral kösse be a sebet. Gúny és humor két jó takaró, nem látszik keresztül rajta, hogy a lélek halálosan megsebesítve vergődik.

Igen, ezt fogja tenni. Ne tudja meg, hogy még most is imádja s ne lássa azt, hogy fáj neki a jelen . . .

Később sétára mentek, de a leány nem tartott velök. Rosszullétéről panaszkodott s odahaza maradt . . .

Kiült a nagy gesztenyefa alá s eigondolkozott . . . Képzeteiben elébe állt az ifju alakja. Hiába igyekezte elűzni; érezte, hogy erős, mágneses folyam ragadja hozzá s mintha az az öt év csupán álom lett volna, egy hosszú álom, melyből most van a felébredés . . .

Keblében felujult a mult . . . Édes sajtó fogta el, ha visszagondolt reá . . .

Kis, piczi leányka volt még akkor, alig tizenégy éves . . . igen, igen . . . most már egész tisztán emlékezik reá . . . Mindig itt ültek a nagy gesztenyefa alatt . . . elbeszélgettek az igaz boldogságról, a jövőről . . . Óh, azt nem lehet elfelejteni!

Lelke fölül emelkedett magasabb régiókba, egészen hozzá, első szerelme tárgyához . . .

*

. . . Még mindig ott ül a gesztenyefa alatt. A lenyugvó napnak búcsusugarai ke-

És ha a kerékpározás eleinte mindenütt ellen-szenyvel találkozott, nálunk Magyarországon kétszeres akadályokkal kellett megküzdeni, mert a kerékpározás a magyar ember szemében nemcsak ellenszenves, de egyszersmind nevetséges színben tűnt fel.

A kerékpározás hívei azonban nem riadtak vissza az akadályoktól. Különösen mióta a hölgyek a náluk megszokott lelkesedéssel felkarolták a sportot, immár túl vagyunk a kezdet nehézségein. Nincs többé nagyobb magyar város, hol a kerékpározók nem egyesültek volna, hol az egyleti élet nem indulna virágzásnak.

A szeget fején találta városunk egyik bájos hölgye, midőn társalgás közben megjegyezte, hogy a „*a kerékpározás az erkölcsöket emeli.*“ Elvonja az egyént vészes és kárhözható szenvedélyeitől és szórakozást nyújt a szabadban oly módon, hogy a testet edzi és az elme a mellett pihenhet. Hányan vannak, kik eddig minden szabad idejüket füstbéli levegőben a tarokk asztalnál töltötték el és a sörasztalnál folytatták. Addig most órákat időznek a szabad levegőn kerékpározva, a minék nemcsak jó morális következményei vannak, de meg van egyszersmind az anyagi haszna is. Mert a kártyajáték nemcsak időpazarlás, de végeredményben még a mesterre nézve is anyagi kárral van egybekapcsolva. És midőn látjuk, hogy az évek óta állandóan működő kártyakompaniák egymásután feloszlanak a kerékpársport terjedése következtében, kétségtelen előttünk, hogy a kerékpározás nemzetgazdasági faktor, melyet államnak, községnek egyaránt érdekében áll támogatni. Nem pedig megadóztatni.

A kerékpározás első sorban forgalmi eszköz és a kereskedelem és az ipar okvetlen szenvedne az alatt, ha ennek terjedése és fejlődése elé akadályokat gördítenének.

resztül törnek a fa levelein s virgonczan játszanak könnyű ruháján.

Tekintete szomorú, magatartása azt látszik mutatni, hogy mi sincs már a piczi kis leányból, csak egy: — a sziv . . .

Érzi, hogy bent igen fáj valami . . .

. . . Az ifju remegve, félénken közeledik felé, a leány arcát — a mint észreveszi — hirtelen égő pirosság önti el.

Ott állnak egymás mellett . . . Nem szól egyik sem, de a tekintet beszél, mindent kifejez . . .

Ott állnak szótlánul, egyik sem meri felidézni a boldog idők emlékét . . .

Az ifju komoly tekintettel nézi s nem veszi észre, hogy a leány szeméből két könnyesepp gördül piruló arcára . . .

A szellő, az enyhe, altató esti szellő hal-kan rezgeti körülöttük a faleveleket s mintha minden egyes mozgó levélke azt susogná a fülökbe:

— Szeress . . . szeress . . .

. . . A leány önkéntelenül az ifju vállára hajtja le a fejét. Az megérti s forró csókkal zárja le a kedves ajkat.

— Szeretsz?

A szép szemek kérdő fényében örömköny csillog . . .

Előjele az igaz boldogságnak . . .

De a kerékpározás e mellett nemes test-edző sport, mely az egészségügyet emeli. Ennek főfontosságát fölöslegesnek tartjuk kiemelni, de sthipid gondolat a bicikliadó már azért is, mert nálunk az általános védkötelezettség rendszere uralkodik. Szomorú, de tény-való, hogy a magyar ifjuság a sorozó-bizottság előtt elég gyakran nem üti meg a mértéket. A testedző kerékpározás hivatva van ezen a bajon is segíteni.

Uraim, fináncz zseni urak! Gondolják meg, mit jelent ez a nemzeti állam szempontjából, mielőtt bicikli-adoról tinterizálnak, mielőtt a kerékpár-sport terjedése elé mesterséges akadályokat gördítenének.

Téves továbbá azon alapgondolat, hogy a bicikliadó fényüzési adó volna, mely a vagyonos osztályt terhelné. Mert a karikázás első sorban a szegény ember szórakozása. Egybe van ennél kapcsolva a kellemes a hasznossal. Használja, mint forgalmi eszközt és karikázik szórakozásból. A vagyonos osztály tényleg el tud viselni egy 5 frtos bicikliadót, aztán a vagyonos rendelkezésére állnak még más sportok és szórakozások. Addig a „kis embernek“ leghozzáférhetőbb a biciklizés és még az 5 frtos adó is sulyosan terhelné az amugy is szegény embert.

Fináncz-zseni urak, gondolják meg a fentiekben csak röviden jelzettek és álljanak el szürke tervüktől. Tartsák mindig szem előtt egy szép asszony mondását: „*A kerékpározás emeli az erkölcsöket.*“

Eduardó.

H I R E K.

— **Géczy István** népszinmű írónk, a „Gyimesi vadvirág“, „Ördög mátkája“ stb. hírneves szerzője — mint tudositónk írja — jelenleg szülőhelyén. Ábrányban időzik nejevel együtt. A férfiak Géczyt, — a hölgyek Géczynét — fogadták nagy óváczióval; való-ságos bucsujárás az öreg *Mattanovich* Lajos jegyző lakása, a hol a vendégek szállva vannak. A falu apraja-nagyja látni óhajtja a község nagynevű szülöttjét, a nők pedig a kedves, szép asszonyt, ki író férjét ezen utjában elkísérte.

— **Tanári kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tóth* Benő miskolczi ev. ref. főgymnáziumi helyettes tanárt az intézet rendes tanárává nevezte ki a német nyelv s irodalmi tanszékre.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter *Klekk* József mezőkövesdi járásbírói irnokot hasonló minőségben a miskolczi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Az új szihalmi körorvos.** A megüresedett szihalmi körorvosi állásra *dr. Herczeg* Frigyes választatott meg egyhangulag folyó hó 20-án.

— **Gyárvizsgálat.** *Dr. Katona* József megyei főorvos, *Buthy* Lajos főszolgabíró és *Dr. Frank* Miksa járásorvos a múlt hét folyamán a diósgyőri magy. kir. vas- és acélgyár összes helyiségeiben rendőri és közegészségügyi vizsgálatot tartottak.

— **Esküvő.** A napokban esküdtött örök hűséget *Pfliegler* Károly miskolczi fiatal kereskedő *Paulik* Etelka urhölgynek.

— **Esperesi értekezlet.** Julius 20-án *Kun* Bertalan tiszánineni ref. püspök elnöklete alatt Miskolczon a közalapi végrehajtó bizottság által a „lelkészi jövedelem kiegészítése“ czéljából készített ívek kitöltésére irányuló

utasításokra vonatkozólag esperesi értekezlet tartatott, a melyen jelen voltak: *Nagy* Pál, *Vadász* Pál, *Szabó* Endre, *Tóth* Dániel, *Keresztury* József, *Révész* Kálmán esperesek, *Hutka* József felső zempléni főjegyző és *Dókus* Ernő, a közalapi bizottságnak elnöke s az utasítás tulajdonképeni készítője. Egyező volt a vélemény, hogy az utasítás annyira világos, részletes, minden irányban körültekintő, hogy különösebb figyelmeztetést fölösleges lenne hozzáadni. Minden egyes érdekelt lelkész az utasításban foglaltakat könnyen megértheti s a szükséges adatokat a kellő időre beszerezheti. Nem is mellékelnék azért az esperesek az utasításhoz különösebb utbaigazításra irányuló figyelmeztetést, hanem azt kötik szigorúan a lelkükre, hogy saját érdekükben a törvény s utasítás rendelkezéseit pontosan kövessék. A mennyiben azonban ugy a lelkészi díjlevelekre, illetőleg azoknak másolatára, mint az 1894-iki „Jelentő ívek“-re mulhatlanul szükség leend az összeírások alkalmával, figyelmeztetve lesznek a lelkészek, hogy, ha akár egyik, akár másik tekintetben a szükséges irat nem volna birtokukban, jelentsék be az espereseknek. A lelkész-tanítószákokra vonatkozólag mondatott ki az a megállapodás, hogy ott, a hol a lelkészi jövedelem külön van felvéve már a jelentő ívben, a mostani összeírás alkalmával is így kell eszközölni, — a hol pedig a lelkészi és tanítói jövedelem együtt mutatandó ki, tekintettel természetesen arra, hogy a tanítási díj a felszámításban nem szerepelhet. Az ívek 6. és 14. pontjait illetőleg azzal kell tisztában lenni, hogy az azokra adott adatok tulajdonképen csak statisztikai értékek lesznek, a melyeknek a jelenre vonatkozólag semminemű befolyásuk nem lesz a kiegészítési összegre nézve, — de mint statisztikai adatok is teljesen *hiteles* és *megbízható* tartoznak lenni. — A küldöttségek, a melyek az ívek kitöltését fogják eszközölni, jelentést, illetőleg jegyzőkönyvet tartoznak az esperesekhez adni, a kiknek ezek mintegy biztosító okmányul fognak szolgálni az esetleges hibás adatokért való felelősségben. — Az értekezlet a legnagyobb elismeréssel adózott *Dókus* Ernőnek, hogy nemcsak az utasítások készítésében volt igen gondos s a lelkészi kar édekeire minden irányban körültekintő, hanem felvilágosító előadásaival is bizonyosságot tett arról, hogy a legmelegebben érdeklődik a ref. lelkészi kar érdekei iránt

— **Táncmulatság.** A miskolczi tisztviselők köre augusztus hó 13-án a népkertben zártkörű nyári táncmulatságot rendez. A mulatság rossz idő esetén a „*Korona*“ szálló nagytermében tartatik meg. A mulatság, tekintettel arra, hogy a tisztviselők rendezik és hogy olyan időben lesz, a mikor bizony közönségünknek épen nincs alkalmá mulatni, sokat ígér annál is inkább, mert föltehető, hogy a kaszinó első nyilvános szereplésénél mindent el fog követni, hogy közönségünkben a legjobb impressziókat keltse fel. A meghívók most vannak szétküldés alatt. Belépődíj személyenkint 1 frt, családjegy: 2 frt. 50 kr. A tiszta jövedelem a kör alaptökéjének gyarapítására fordítatik.

— **A nyalánság büntetése.** Könnyen végzetessé válhatott volna *Frisch* Mór ócskaruhakereskedő inas nyalánsága. Mann Jakab ruhakereskedőnek üzlete van a Klein Vilmos kereskedő pinczéjében, a hol a sok ruha között a patkányok is nagyon elszaporodtak. A gazda kiirtásukra egy darab patkány-méreggel bekent kenyeret tett a pinczébe. Az inas a pinczébe menve, meglátta a kenyeret és semmi rosszat nem sejtve, megette. Kevéssel utána hirtelen rosszul lett és segítségért kiabált. Szerencsére épen abban a házban van *Baruch* Gyula gyógyszerésztára s így hamarosan elejét vették a nagyobb bajnak, mivel rögtön ellenmérget adtak be s kimosták a flu torkát, aztán beszállították a kórházba, hol most már minden veszélyen túl van.

— **Járvány.** Mező-Kövesden a vörheny egészen járványszerűleg lépett fel és sűrűn szedi áldozatait a gyermekek közt. Több család a vidékre rándult gyermekeivel.

— **Halálozások.** Özv. **Vattay** Károlyné. **Vattay** Bertalan sajtó-szentpéteri ügyvéd édes anyja, életének 75-ik évében jobblétre szenderült Sajó-Szentpéteren. — **Rókk** István életének 80-ik évében elhunyt Miskolczon.

— **Végtárgyalás.** **Schwarcz** Mór órá és ékszerész holnap fog a vádlottak padjára kerülni a saját maga által elkövetett önbetörés miatt. A kir. törvényszék büntető tanácsa lesz; elnök: **Pották** Lajos kir. táblai bíró. Szavazó bírák: **Hubay** Gyula kir. törvényszéki bíró és **Demeter** Ernő kir. albíró. A vádhatóságot maga **Déván** Ottó kir. ügyész fogja képviselni. A vádlottat **dr. Kürsz** Jakab védi.

— **Városi közgyűlés.** Miskolcz város képviselő-testülete f. hó 26-án, azaz tegnapi d. u. 3 órakor közgyűlést tartott, melyen a képviselők nagyon gyér számban jelentek meg. A gyűlésen a polgármester távolléte folytán **Pallaghy** Béla alpolgármester elnökölt. A közgyűlés első pontján az özv. **Bibza** Dánielnétől megvásárolt telekből felmaradt s szabályozási célra nem szükségelt 76 □-öl területnek és az ezért ellenértékül **Dick** Mór által felajánlott szirma-utczai I. sz. teleknek csereügylete volt kitűzve. Az ügyet azonban nem tárgyalhatta a képviselő-testület, mivel nem volt határozatképes. Az ügy tárgyalása a legközelebbi közgyűlésre halasztatott, midőn ezen tárgyban tekintet nélkül majd a jelenlevők számára, okvetlen határozatot fognak hozni. A közgyűlés második pontja volt a miskolczi zeneconzervatoriumnak nyújtott segélyről s ennek folytán létrejött megállapodásokról szóló jegyzőkönyv jóváhagyása. A jegyzőkönyv felolvasása után a közgyűlés azt egészben jóváhagyta. Ezután tárgyalás alá vétetett **Demeter** Pál állásáról lemondott volt városi végrehajtó felebbezése a városi tisztviselői választmány határozata ellen. Nevezett volt városi végrehajtó a nyugdíjintézetbe befizetett járulékokat visszatéríteni kérte, mely kérelmét a választmány elutasította, miután a nyugdíjintézeti szabályzat világosan kimondja, hogy llásukról önként lemondók a nyugdíjintézeti járulékok visszatérítésére nem számíthatnak. A közgyűlés a felebbezésnek nem adott helyet s a választmány határozatát jóváhagyta. Sajnosan vette tudomásul a közgyűlés **dr. Lippay** Sándor városi orvosnak állásáról való lemondását. A közgyűlés megbizta **Pallaghy** Béla alpolgármestert, hogy a lemondás folytán szükségessé vált intézkedéseket tegye meg és az esetleg szükséges helyettesítésről gondoskodjék. — **Libera** és **Gál** városi végrehajtók kérvényt terjesztettek fel az iránt, hogy ők is drágasági pótlékban részesíttessenek. Nevezettek ugyanis a drágasági pótlék kiosztása alkalmával még ideiglenes minőségben voltak alkalmazva, de azóta már véglegesítve lettek. **Papp** Lajos pártoló, **Porcs** J. ellenző felszólalása után a közgyűlés nevezetteket kérelmekkel elutasította. Nem volt elkészülve a közgyűlés **B. Baranyay** Mihály szintársulatának siralmas kérvényére. Szomorúan panaszozzák el, hogy nem pártolja őket a közönség, jövedelmök megélhetésre sem elég. El is hagynák a várost, de nincs utiköltségük. Kéri a képviselő-testületet, hogy adjon nekik módot a tisztességes elutazásra, részesítse őket 200 frt segélyben. A képviselőtestületben meg volt a jóakarát, de miután ilyen célra semmi alap nincsen, nem volt azon helyzetben, hogy a kérelmet teljesítse. Néhány kisebb tárgy elintézése után a közgyűlés d. u. négy órakor véget ért.

— **Az új postaépület.** A tiszavidéki pályaudvaron új postakezelési épületet emeltet a kir. posta. Mihelyt kész lesz, a csomagokat és pénzeket, amint ez minden nagyobb városban divik, a **czimzetek lakásán** fogják kézbesíteni. Bizonyára helyes, czélszerű intézkedés. Ennek kapcsán azonban felmerült azon aggodalom, hogy azok, kik maguk s megbizottjaik

utján akarják felvenni a csomagokat s pénzeket, kénytelenek lesznek a kétségtelenül távolfekvő tiszavidéki pályaudvarra kimenni. Amint értesülünk, ez aggodalomnak nincs alapja, mert a nevezettek küldeményeiket rak-tárdíj lefizetése mellett a **deák-utczai főpostán** jövőben is átvehetik, ha ezen szándékukat majd közlik a postahivatallal.

— **Betörés.** Sajó Szentpéteren a napokban ismeretlen tettesek feltörték és kirabol-ták **Bródi** Miksa sze-znaggykereskedő üzletét. A kézi pénztárból 70 frt készpénzt, több váltót és bélyeget vittek magukkal. A betörők a papírok egy részét elszórták az üzlet előtt. Bűnjelként egy vésőt meg egy csákányt hagytak ott, a melyekben a helybeli kovács-mester a saját szerszámaira ismert. A kovács azt állítja, hogy azon éjjel az ő műhelyét is feltörték s onnan feszítővasat vittek el. A vizsgálatot megindították.

— **Körözik az aradi sikkasztót.** **Kriván** János, az aradi sikkasztó gyár-pénztáros most már a belügyminiszterium is körözteti. A Rendőri Közlöny szerdai számában jelent meg a köröző-levél, mely szószerint következőképp hangzik: Az aradmegyei gyámpénztár kára 259.000 forintnyi értékű papírok elsikkasztásának **gyanujával** terhelt **Kriván** János pénztárnok, a ki Aradról f. hó 2-ika óta eltűnt, országsszerte körözendő s feltalálás esetén letartóztatandó. Nevezett 40 éves, nyulánk természetű, vöröses haju és bajuszu, beteges külsejű és mindig szemüveget hord. 4134/98. Budapest jul. 18. **Belügyminiszterium.**

— **Száz unoka.** Szent Mihály községben e napokban elhalt egy **Róka** Erzsébet nevű asszony, a kit nem kevesebb mint száz unoka kísért ki örök nyughelyére. **Róka** Erzsébet 96 évet élt, 31 évig volt férjénél, 47 évet pedig özvegyiségben élt át. Házasságából 18 leánya született, a kik összesen 100 unokával örvendeztetették meg a ritka nagymamát.

— **Gondolatolvasás** Egy vasuti kocsi-ban néhány ismeretlen keréskedelmi utazó került össze. Ilyen sokat utazott emberek között az ismerkedés nagyon könnyen megy. Mindegyik lemondta, hogy miben utazik. Egy cognacban, a másik vasban, a harmadik petróleumban és nilly-gyertyában stb. Akadt közöttük egy, aki gondolatolvasásban utazott. Eppen emellett ült egy munkácsi rőföskereskedő, aki bevásárolni indult. Mikor a gondolatolvasó bemutatatta magát, arca kérdőjellel változott: ő nem érti, mi az a gondolatolvasás. — Tegyük egy fogadást, szól a bűvész, hogy tudom, milyen gondolatok vannak a fejében! — Áll egy százast! válaszolt a munkácsi. — Tehát ön most Bécsbe utazik, összevására ott sok portékát és azután fizetékép-telenséget jelent. Örömmel nyitotta fel a keréskedő tárcáját. — Gondolni nem azt gondoltam, de — a tanács megéri a százast.

— **A hol minden leány férjhez megy.** Sziám az a boldog ország, hol minden leány biztos lehet, hogy nem marad hajadon. Történik pedig ez Csulalongkorn király ama bölcs intézkedése folytán, hogy minden leányt, a ki bizonyos életkort már elért és még nincs vőlegénye, fölveszik az állami hajadonok közé, a mi azt jelenti, hogy az állam kötelezi magát a férjhezadásra. A férjek az elítéltek közül kerülnek ki. Ha egy nőtlen ember Sziám-ban kisebb büntetéstre ítélik, hanem arra, hogy vegyen el feleségül egy állami hajadont. Ha enyhítő körülmények szólnak mellette, akkor megengedik neki, hogy ő maga választsza ki a leányt, de ha szigorúan akarják büntetni, akkor kénytelen azt a nőt feleségül venni, a kit a hatóság kijelöl. Ilyen rendszerrel érik el azután, hogy Sziám-ban előbb-utóbb minden leány férjhez megy.

— **Szülők figyelmébe!** Csere kerestetik Szepes-Remetén. Egy 12 éves kis leány helyett akár fiú, akár leány elfogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

CSARNOK.

Sikkasztás, dicsekvés.

Nálunk, hogy árvapénzből eltűnt
Több, mint egy fertálymillió,
Mi úgy találjuk, hogy ez nagy baj,
— Ez ázsiai *Wirthschaft* „habbal” —
És hogy nincs benne semmi jó.

Szégyeljük, hogy a nembánomság

Megint áldozatot kívánt,

Szégyeljük az aradi rendszert,

— Ezzel ugyan senki se henczeg —

Szégyeljük a nemes *Kriványt*.

Lám, Szerbiában más világ van.

A sikkasztót nem gyűlölik,

A sóhivatal deficiztjét

— Mit hivatalos lapjuk vitt szét —

Egész kéjjel kikürtölik.

Valamit loptak ott bizonynyal,

Ugy lehet, néhány mássa sót,

És Szerbia felfuj belőle

— Hadd hallja sok hitelezője —

Dobszóval, épp nyolcz milliót.

Igy hirdetik, — hogy sok a pénzük

S a gondolat, ugy-e, remek?

Milánék hát nem panaszkodtak

— Jót nevet markába a kognak —

Milánék csak — **dicsekszenek.**

Hüvelyk *Matyi.*

Az ideál.

Volt egyszer egy bolondos, jó fiú. Poéta. Dalolt a tavaszról, a rózsákról, a lombokról, meg a holdról. Legtöbbit azonban egy szőke kis lányról zengett. Megénekelte a két szemét, a mosolyát és — hitt neki.

Mert bolond fiú volt. Poéta.

És a mikor a lány megunt a rimeket és ott hagyta őt egy uniformis kedveért: az elhagyott ifju bezárkózott a kis szobába és sirt.

Mert bolond fiú volt. Poéta.

Aztán végre kijárt az emberek közé is. Lehorgasztotta fejét, nem akarta látni a mellette elshunó asszonyi alakot. Félt, hogy ismét szerelmmel telik meg a szive és megint boldogtalanabb lesz.

Pedig úgy tudna szeretni! Szeretni, imádni egy leányt, a ki szép, a ki szelid, a ki ártatlan.

És a mikor már fel is mert tekinteni, csak az ideált kereste. Sokáig nem lelt reá. De egy nyári alkonyaton . . . ott lebegett el mellette szendén, ártatlan arczczal.

— Ez az, — mondta boldogan és utána sietett.

A legközelebbi utczasarkon felé fordult a lány és kihívóan mosolygott reá. A mire az ifju undorodva fordult el és nem követte tovább. Majd megtörtén sóhajtotta:

— Ez sem az! . . .

Mert bolond fiú volt. Poéta . . .

A harczias menyecske.

(Vagy a megbotozott ügynök.)

A Gordon-utczában csütörtökön délután nagyháborúság volt.

Egy férfiu szaladt a Gordon-utczáról a Szirma-utczára s ezt kiabálta torokszakad-tábol:

— Segítség! Meggyilkolják! Meggyilkolják! . . .

És ha gyilkosságról nem is volt éppen

szó, de a megtörtént eset, e verekedés elég pikáns ahhoz, hogy a napi események krónikájába ritkított betűkkel feljegyeztessék.

A gordonai iskolához közel játszódtott le az egész, vérben, tragikumban s mindamellett humorban is gazdag jelenet.

A menyecske, fiatal és tüzes menyecske — mellékesen jegyeztessék ez meg, — csak magánosan volt otthon.

Magános menyecskék már a pátriarchiak idejében veszedelmesek voltak. Szóban forgó ügynök, (vásznonban utazott ez az ur) nem látszott azonban sokat törődni ezzel. Mert mint egykor merész Dániel az oroszlanok barlangjába, úgy az ügynök is benyitott a szép menyecske konyhájába. Valami vég vászonról s valami részletfizetésről volt a szó. A vég vászont állítólag a menyecske megkapta volna, de a részletfizetés törlesztésével nem lett volna megelégedve az ügynök. Ki most követelte a menyecskétől a vásznot.

— Nincs nálam már a vászon, mondta a menyecske.

— De magánál van, vitatta az ügynök, ki megbizonyosodás végett be akart hatolni a szép menyecskének a szobájába. Az aszszony ellenszegült s állítólag e közben történt volna, hogy az ügynök a menyecskét meglökte.

Megharagudott a menyecske s nem habozott sokáig, hanem kirántotta az ügynöknek a kezéből a botot, aztán piff-paff, végig vágott a vászonban és más röffel kimért kelmékben utazó urnak a fején.

Az ügynököt elborította a vér. A feje bőre felhasadt. Ámde az ügynöknek valami czimborája is volt s ez csinálta az utczán az igazi ribilliót, szaladtában kiáltozván:

— Segítség! Segítség! Megöli a gyilkos . . .

Csütörtökön, július havának huszonegyedik napján, a meleg kánikulában ilyen harcok folynak a csöndes Gordonban, a mikor fiatal és tüzes a menyecske, de tolokodó az ügynök.

Irodalom és művészet.

Carolus könyve. „Karczolatok“ Irtá: Czövekh Károly. Miskolcz, Wagner és Szelényi könyvnyomdája. 1898. E napokban vettem kezemhez Carolus fiatal hírlapíró „Karczolatok“ czimű könyvét és legelső feladatomban tartottam mindjárt e tehetséges szellem elsőszülött munkáját igazi érdeklődéssel átlapozgatni, nemcsak azért, hogy e csinosan kiállított könyv tartalmát magam is megismerjem, de azért is, hogy ama néhány órai szórakozás után a nagy nyilvánosság előtt kritika tárgyává tehessem egy ideálista lélek immár megjelent első szüleményeit.

Igaz, hogy azok közé tartozom, a kik a szerzőt közelebbről ismerik, de nemcsak mint tisztelője, de mint egyik lelkes barátja, örömmel fogtam hozzá a tartalomdus lapok átolvasásához, mert másképp nem vállalkoztam volna arra a kényes szerepre, hogy elmondjam elfogulatlan bírálatomat e szerény munka fölött.

Czövekh Károly egy fiatal, alig 23 éves fiatal ember, városunk eléggé ismert alakja, ki korán hozzáfogott megtörhetetlen buzgalommal és élénk fantáziájával egyes tárczák, karczolatok, novellák

stb. megírásához s a kik személyét így még nem ismerik, azok előtt Carolus neve bizonyára nem ismeretlen, mert e névnek leple alatt irogatta évek óta e fiatal, tevékeny szellem ama szórakoztató szépirodalmi történetké halmazát, melyeknek egy részét most barátai unszolására könyv alakjában sajtó alá rendezte.

A jövőre szép reményekkel kecsegtető kilátásaival indult meg írói pályáján, — a többi írók szerény példáját követve itt is: — lelkesült minden szép és nemes iránt, finom izlésével vágyat ébresztve az olvasóban az irodalom iránti érdeklődésre, munkáiban erős igyekezettel és törekvéssel pótol minden hézagot, jó megfigyelő tehetsége tanuskodik minden lépten-nyomon a tárgy szakszerű megválasztásánál és e modern kellékekkel felszerelten tárja szemeink elé a különböző szereplő egyéneket erényeikkel, hibáikkal és összes tulajdonaikkal s végre zamatos tősgyökeres magyar hangzású irányával közkedvelté teszi az olvasó előtt művét.

Első munkájában fogyatékoságot alig volt alkalmam észlelni s ha évek múltán vagy talán hamarabb is rámutatnának arra, hogy az utóvilág e fiatalkori elbeszéléseket gyöngéknek találja, akkor elnézéssel fog már találkozni a szerző, mert neve már hiresebb és írói tehetsége már erősebb lesz; elvégre is teljesen tökéletes és a művelt, finomabb izlésű olvasó közönség igényeit mindenben kielégítő írónak egyszerre senki sem állhat elő, egész tökéletes munkát nem nyújthat első ízben senki, még annál inkább nem adhat az, kinek fiatal-sága még a legjobb igyekezet daczára sem sajátíthatta el az erre első feltételként szükséges élettapasztalatokat, épen azért a szerző számított első munkájánál az olvasóközönség szíves jóindulatára és arra a bizalomra, hogy szárnyaira kibocsájtott első munkájának minden oldalával meg fog barátkozni.

Egyébiránt azt találtam, hogy szerzőben eddig is — mint azt nekünk mostanáig megmutatta, megvan a prózaírói rutinizott tehetség, ékesíti azt eléggé vonzó stylje, jellemzi mindenütt az elbeszélő szellemessége és különösen jól megszületett ideái; az egyszerű leírásban kerül minden fellengős, magasabb régiót és meglepszik azzal, ha elérte velök azt a hatást, a mit tőlük várni lehet.

Az elmondottak után Czövekh Károly (Carolus) könyvét a nagy olvasóközönség szíves figyelmébe azzal ajánlom, hogy a munka megrendelhető a „Szabadság“ kiadóhivatalában (Wagner és Szelényi nyomdája, Miskolcz, Széchenyi-utca 45. szám). *Ára csupán 1 korona.* Bérmentes postai szétküldéssel *1 korona 20 fillér.*

Győztes.

— A „Budapesti Napló“ vasárnapi száma érdekes epizódban emlékezik meg a múlt héten elmaradt „Trilby“ előadásáról. Ime: „Trilby vajaskenyere.“ Szomorujáték. Idő: jelenkor, 1898. július 19-ike, kedd, este hét óra. Színhely: a miskolczi nyári színház.

A színlapok Du Maurier-Potter hipnotikus drámáját, Trilby-t hirdetik.

A színpadon már elrendezték a Billy, Taffy és Sandy műtermét. Trilby Felöltötte kaczkias uniformisát és piczi papucsait. A rendező idegesen kandikál ki a függönyön levő nyíláson. Az igazgató izgatottan járkál a pénztár előtt, majd a színpadra rohan.

Igazgató: Most üti a toronyóra a hetet!

Rendező: Megint jött egy szál publikum: összesen négyen vannak a nézőtérén:

Igazgató: Borzasztó! Nem marad egyéb hátra, mint lemondani a mai előadást! Billy ur! (Billy megjelenik.) Önre vár a szomorú kötelesség, hogy félrebillentetvén a kortina, lesz szíves bejelenteni a nagyérdemű közönségnek, hogy a mai előadást pártolás hányában nem lehet megtartanunk!

Billy: Mondhatom, szép szerep!

Igazgató: Csak semmi teketória! Minden perc drága, a gázvilágítás pénzbe kerül.

(A függöny kissé fölemelkedik. Billy a publikum elé lép.)

Billy: Nagyérdemű közönség! Mivel a napi költségnek harmadrésze sem jött be, a legnagyobb sajnálatunkra az előadást meg nem tarthatjuk!

Egy ur (a nézőtérén): És mi lesz a jegyünk árával?

II. ur: Igen, mi lesz?

Egy hölgy: Nos?

II. hölgy: Visszafigetik?

Billy: A váltott jegyek érvényesek holnapra!

(Függöny legördül.)

A négy szál publikum távozik.

Igazgató: Uraim, hölgyeim, siessenek, hadd csavartassam le a gázlángokat! (Meglátja Billy-t, a ki jó nagyot harap a vajaskenyérből, a melyet az első jelenetben Trilby-nek kellett volna átnyujtania!) Az istenért Billy ur, akarom mondani Tábori ur, mit csinál? Megeszi a *kellékünket*? Hisz az holnapra szükséges? A mi bevételeinkből nem telik Trilbynek mindennapra vajaskenyér!

Billy: Azt hiszem, igazgató ur, megérdemtem ezt a falat vajás kenyeret a mai kellemetlen szerepemért!

(A kollegák irigykedve távoznak. Billy megeszi a vajás kenyeret. Az igazgató lecsavarja a gázlángokat. A színpad és a nézőtér elsötétül.)

Igy esett az eset a miskolczi nyári színházban július 19-én, kedden.

— Nyári színház. Szombaton, július 23-án, Deréky Antal színműve, egy alacsony niveauun álló férczmunka: „Dreyfuss kapitány“ került színre telt ház előtt. Ugy a darabbal, mint a szereplőkkel alig lehet komolyan foglalkozni. A darab rosszságát még élvezhetlenebbé tették a szereplők a szerepek nem tudása által. Sajó Géza (Dreyfuss) és Gyurman Alice (Dreyfussné) álltak meg úgy a hogy a helyüket. — Vasárnap, július 24-én, Offenbach szép zenéjű operettje: „Orpheus a pokolban“ adatott szintén szép számú közönség előtt. A szereplők közül ki kell emelnünk Berczik Margitot, ki Euridike szerepében teljesen határozott alakítást nyújtott; énekszámait zajosan megtapsolták. Rajta kívül Lorándy (Plátó) az egyetlen, ki dicséret érdemel. A többiek izetlen közbeszólásaikkal csak rontották a hatást s az éretlen

viczcek, melyekkel hatni akartak, a jóízű publikumnak legkevésbé sem tetszettek, — a karzat (!) persze, jól mulattott.

— **Feljelentett színigazgató.** *Komjáthy* János színigazgatót, ki Ungvár városától engedélyt nyert a nyári színidény megtartására s a helyett, hogy Ungvárra ment volna, maga helyett *Tiszai* Dezső társulatát ajánlotta a tanácsnak. Ungvár város tanácsa e miatt feljelentette Komjáthit az országos színészegyesületnél és szigorú megbüntetését kérte.

— **Tiszai Dezső** szintársulata augusztus hó 6-án kezd meg szereplését Ungváron. Első előadásul: „*A varázsgyűrű*” operettet mutatják be.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratot vissza nem ad. —

Nagy F. urnak. A küldeményt megkaptuk. Válogatunk belőlük. Csak hadd jöjjön a folytatás! Üdvözet.

Tapló. Közzölhető lesz, de sok helyen helytelenül van leírva, sziveskedjék azért pénteken délután 3–5 óra között befáradni a szerkesztőségbe.

Lótszvirág. Rovatvezetőnk a következőkben válaszol kérdéseire: 1. Hogy milyennek képzem az írásmódra után az ön egyéniségét? — Szeszélyesnek, némileg kíváncsinak és jókedvűnek. — Az arca? Az esetleg csinos lehet. — 2. A hymen-hírek között szivesen megénekelem magát is, a völegényét is. — 3. Hogy mi a különbség a szeretet és szerelem közt? Ejnye, a ki a hymen-hírekre gondol, annak illenék már ismerni ezt a különbséget. A ki szerelmes, annak nem kell ezt magyarázgatni s a ki nem szerelmes, az meg nem érti elméletből. De azért, ha tetszik, ime egy definíció: A szeretet maga az élet; a szerelem annak a költészete. — 4. Látható jele-e a férfi különösebb érdeklődésének, ha zsebkendőt szerez egy leánytól? Hogyne! Csak nem képzeled, hogy a férfiak fontos ok nélkül csapnak föl zsebkendőtőlvajoknak? Erénynyé azonban ez a vétek csak úgy válik, ha megbecsüljük és féltő gonddal őrizgetjük az ilyen kedves emléket. 5. Szép, hogy az iradalom iránt is érdeklődik. 6. Ez a kérdés a mamák hatáskörébe tartozik. — 7. Ha a leány ollója lehull és a hegyével megáll, ez csakugyan azt jelenti, hogy a leány hamarosan meglátja a kedvesét. — 8. Hogy én mint énekelem a „Nem kell a...” kezdetű nótát? Ugy, hogy: Nem kell a szöke énnekem... — 9. A tanítónői pályát választja-e, vagy azt, a melyiken virágok-réták és éjjeli zenék teremnek? — Az utóbbit ajánlom. Igaz, hogy szép és jó a női diploma. De hiszen a férj is csak valami? — 10. Hogy sokat kérdezt-e egy lélekzetvétele? — Nagyon sokat. A sok pedig a jóból is megárt.

Simon J. urnak Mező-Keresztes. A könyvet még e héten kiküldjük. Üdvözet.

Aranyos piczike. Hogy Carolus karczolatai Önnek olyan igen tetszenek, annak nagyon örülünk. Mi nekünk is hasonlóképen tetszenek. Egyébként kedves soraiért fogadjon e helyen a szerző szives üdvözetét.

Döntő fordulat. Nem közzölhető.

Munkatárs. Összes szépirodalmi rovatainkat, valamint a szerkesztői üzeneteket Carolus vezeti.

Előre, ha hí a haza! Alkalmi vers lévén, el-tettük jobb időkre.

T. Lajos urnak. Sziveskedjék a kéziratért befáradni pénteken délután a szerkesztőségbe.

Statárium. Legközelebb átnézzük.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos

Ruttkay Menyhért.

Örökbe

melyik nemesszívű család volna hajlandó egy egészséges, ev. ref. vallású, szép öt éves fiugyermeket elfogadni.

Czím:

özv. Somogyi Jánosné

Szendrő.

Cserépkályha raktár.

UJDONSÁGOK!

A „Labbé” tűzoltó-gránát használatánál nincs többé tűzvész.

A »Labbé« tűzoltó-gránát L'Incombustibile párisi cég törv. védett gyártmánya és a legtokéletesebb tűzoltó-szer; továbbá a „Patent express” tűzi és kertifecskendő, mely fák permetezéséhez is igen alkalmas, bármely edénybe alkalmazható.

Igen czélszerű amerikai kitűnő vasalók. Egy nyélhez három vas és vasalótartó.

Ezen alkalommal van szerencsém a n. é. építkező és háztulajdonos urakat felkérni, hogy a kitűnő minőségű *Eperjesi Népbank cserépkályháiból* b. megrendeléseiket még e hóban, de legkésőbb a jövő hónapban eszközölni méltóztassanak, mert szeptember és októberben, a túlhalmozott rendelések miatt, nem volnék képes azokat oly gyorsan és pontosan teljesíteni. — **Javításokat és átrakásokat csakis augusztus hó végéig vállalhatok el.**

A vadászati évad beálltával ajánlom dúsan felszerelt vadászfegyver-, löszér- és töltényraktaramat, nemkülönben konyha- és háztartási cikkeimet, friedlandi szabályozható és más kőszén- vagy fafűtésre alkalmas vas-kályháimat igen nagy választékban.

Halászat kedvelők részére különféle horgászbotokat, horgokat, hálót, stb. Lótakaró-háló, valamint kovácsolt vasból kerti butorok, székek, lóczak és asztalok nagy választékban vannak raktáromban

Tisztelettel:

MERKLYULA,

vas-, szerszám- és fegyverkereskedése Miskolczon.

Cserépkályha raktár.

UTÓLÉRHETETLEN!

„STEFÁNIA”

UTÓLÉRHETETLEN!

Legújabb ingarendű vetőgép, mindenféle meritőkerék vagy kanál nélkül, mindennemű mag vethető annélkül, hogy a gépen bármiféle változás eszközése szükséges volna, úgy hegyes, mint sík talajon kitűnően megfelel. Ajánlom továbbá általánosan elismert **HUNGARIA és PATRIA meritő kerek-vetőgépeimet, ekéket, boronát** és minden bármely más néven nevezendő saját gyártmányu gazdasági gépeimet. Számos elismerő levél nálam eredetiben megtekinthető.

Részletes árjegyzékkel és ár-ajánlatokkal készséggel szolgálok bérmentve.

REISSENZOHN A. gazdasági gépgyár, vas- és fémöntöde

Budapest, VI., Eötvös-utca 38. sz.

Cs. kir. szab. Ditrichstein-féle

poloskairtó szer

főülmulthatlan hatása a poloskák és ezek petéinek kiirtásánál.

Alkalmazható mindenütt a nélkül, hogy ennek nedvessége folytan a kárpitokon, szöveteken vagy butorokon folt- vagy peccsnyomot hátra hagyja. Orvosilag constatálva, miszerint a szoba levegője desinfcizálódik; nem lobbanékony és így a legkitűnőbb poloskairtó szer.

Ára üvegenként ecsettel 40, 75 kr., 1.50, 3 frt.

Gummifecskendő 40 kr.

Egyidejűleg ajánlom kis kézi gőzgépemet, melynek segítségével a poloskairtó szer gőze minden poloskafészékbe bevezethető, miáltal tökéletes és alapos kiirtás érhető el. — **Ára ezen kis kézi gőzgépnek 2 frt.**

Svábbogarak, oroszférgék, molyok és bolhák

legrövidebb idő alatt alaposan kiirtatnak irtóporom által.

=== 1 doboz 40 kr és 1 frt. — Gummifecskendő darabja 40 kr. ===

Megrendelések utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

DITRICHSTEIN MÓR Budapest, VII., Nyár-utca 34-ik szám.

Elárusító kerestetnek.

Helybeli főelárusító: **KEPES BÉLA.**

Vizvezetékek, kutak,
closetek,

fürdőberendezések

eszközlését szavatosság mellett elvállalja

HERCZ JENŐ

gépgyára

Miskolczon.

SZABÓ GYÖRGY és TÁRSA

kőbánya és mészegető-vállalat
MISKOLCZ, SZÉCHENYI-UTCZA 56. SZÁM.

Van szerencsénk a t. cz. építész urakat és építő közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

I. rendű fehér meszet

a legjutányosabb árak mellett szállítunk.

Megrendeléseket úgy helyben, mint vidékre 100 métermázsán felül bármily mennyiségben elfogadunk s azonnal szállítunk.

Elvállaljuk továbbá úgy **zúzott kövek**, mint mészegetéshez szükséges **mészkövek** szállítását is.

A n.-érd. közönség becses megbizásait kérve s pontos kiszolgálásról előre is biztosítva, vagyunk

kiváló tisztelettel

Szabó György és Társa.

Eladó ház.

A Szentpéteri-kapu 23. sz. a. ház,
mely áll:

11 lakosztály-, tágas udvar-,
nagy istálló- és a ház alatt
nagy borospinczéből,
szabad kézből eladó.

Értekezhetni a lap kiadóhivatalában.

Géptulajdonosok figyelmébe.

Eredeti orosz *Baku-olaj* 17 kiló nettó súlyu, ólomzárral és a gyár eredeti bélyegével ellátott

pléhkannákban

alanti cégénél **kannánként 5 frt 50 krnyi árban kaphatók.** A kanna felszámítva nem lesz.

Ugyanott kaphatók a berlini és westfáliai rostélygyáraknak világhírű

gyémánt és pánczélaczel kazánrostélyai is.

Tisztelettel:

Tolnai Béla és társa

Budapest, VI., Gyár-utca 50.

Korrekt, elegáns, hibátlan munka!

WAGNER ÉS SZELÉNYI

gőzerőre működő, a kor igényeinek megfelelő, divatos betűnemekkel és sajtókkal felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

MISKOLCZON

készülnek: bármily terjedelmű művek, naponként vagy hetenként megjelenő hirlapok, folyóiratok, pénzügyi kimutatások, zárszámadások, táblázatok fekete és színes vonalzással, lakadalmi és bál meghívók, körlevelek, falragaszok, árjegyzékek, cégnyomások levélpapír- és borítékra, czinkártyák, számlák, gyászjelentések, czimkék, névjegyek, táncrendek és minden a nyomdászat keretébe vágó, itt fel nem sorolt, egyszerű avagy több színben nyomandó munkák.

Áraink **bárkivel szemben is reálisak**, a megrendelés minősége- és mennyiségéhez mérten aránylag igen jutányosak, miről t. megrendelőink már eddig is személyesen meggyőződést szerezhettek. Elvünk: a papíron elmondottakat tényekkel is bebizonyítani, miért is ajánlatunknál a hangzatos: „minden versenyt legyőző“ kifejezések használatát fölöslegesnek tartjuk, s kérjük t. megrendelőinket, hogy állításunk igaz voltáról személyesen meggyőződni sziveskedjenek.

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni.

Gyors és pontos kiszolgálat!